

Heerlen

Beantwoording vragen van vragenuur raadsvergadering van 24 april 2024

Naam indiener:

de heer T.G.M.M. de Groot (OPH)

Onderwerp:

Beantwoording vragen ex. art. 33a RvO inzake: 'Roof Joods erfgoed Tweede Wereldoorlog'

Datum

23 april 2024

Auteur

Anouck van Aalst

Domein/Team

Domein Economie - Team

Beleid Economie

Inleiding:

Naar aanleiding van uw vragen inzake: 'Roof Joods erfgoed Tweede Wereldoorlog' delen wij u het volgende mede.

Vraag 1:

Bent u het als college met de OPH eens dat de rol van de gemeente Heerlen en de voormalige gemeente Hoensbroek inzake mogelijk geroofd erfgoed breed onderzocht dient te worden? Daarbij is van belang te onderzoeken wat gemeentebestuur, notarissen, politie en burgers gedaan hebben om de orders van de bezetters uit te voeren of te traineren. En op welke manier heeft de gemeente de terugkeerders opgevangen en geholpen?

Antwoord:

Ja. Het college is het er zonder meer mee eens dat de rol van de gemeente Heerlen inzake deze kwestie onderzocht moet worden. Vandaar dat er inmiddels uitgebreid contact is geweest met de gemeenten Landgraaf, Sittard-Geleen en Meerssen om advies in te winnen over de aanpak, voortgang en resultaten van hun onderzoek. Veel gemeenten hebben besloten om het onderzoek door een externe partij te laten uitvoeren met oog op de objectiviteitsgraad. Ook wij hebben gesprekken gevoerd met potentiële partijen die het onderzoek voor de gemeente Heerlen kunnen doen, en we gaan in zee met een ervaren partij die ook voor andere gemeenten werkte. Wij stellen hierbij een drietal onderzoeksvragen gesteld. De eerste onderzoeksvraag gaat over de onteigening van Joodse vastgoedeigenaren door de Duitse bezetter, de tweede over eventueel rechtsherstel dat gemeenten zelf uitvoerden na de bevrijding en de derde over de houding van de gemeente ten opzichte van Joodse inwoners tijdens de bezetting. De vragen zijn beknopt maar dekkend en lagen ten grondslag aan het onderzoek door de Radboud Universiteit voor de rapporten voor 43 Nederlandse gemeenten.

Vraag 2:

Bent u het met de OPH eens dat indien een onderzoek daar aanleiding toe geeft er ook aanbevelingen voor rechtsherstel dienen te worden gedaan in de vorm van middelen voor dit rechtsherstel voor de Joodse gemeenschap in Limburg?

Antwoord:

Rechtsherstel is een breed begrip waar zowel het maken van excuses als het aanbieden van financiële compensatie en zelfs teruggave van gestolen goederen onder

vallen. Dat er rechtsherstel moet komen, staat buiten kijf. De vorm waarin dit plaats moet hebben, is vooralsnog niet vast te stellen. Rechtsherstel is, behalve een moreel vraagstuk, immers ook een precaire juridische kwestie. Hierbij neemt men idealiter ook de onderzoeksresultaten mee in de overwegingen. Vandaar dat een besluit over rechtsherstel pas zal worden genomen na het onderzoek. Zorgvuldigheid is, gezien de urgentie en de delicate aard van deze kwestie, van groot belang.

Vraag 3:

Is er door het college eerder een onderzoek gelast naar dit onderwerp? Zo ja, wat is de reden dat dit onderzoek niet is afgerond/voltooid?

Antwoord:

Ja, dit onderzoek is enkele maanden geleden ingelast door het college en vervolgens aangeboden aan de commissie Maatschappij en Welzijn. Zoals aangegeven in dit onderzoeksplan gaan we uit van een onderzoeksperiode van 1 jaar. Zoals aangegeven in antwoord 1 zijn we hier al mee aan de slag. Daarbij maken we ook dankbaar gebruik van de ervaringen en inzichten van andere gemeenten die het onderzoek inmiddels hebben afgerond. Zodra het onderzoek met betrekking tot Heerlen is afgerond, nemen wij u mee in de resultaten.